

**KOMMUNEN
CISTERNINOS GAMLA
STADSDDEL
(PROVINSEN BRINDISI)**

HÖJD ÖVER HAVET
395 m

FOLKMÄNGD
12 160 invånare
(480 innanför murarna).

SKYDDSHELGON
S:t Quirico och S:t Giulitta,
första söndagen i augusti.

TURISTINFORMATION
Comune (stadshuset),
Associazione Turismo,
Via Principe Amedeo,
tel. +39 080 4445238.
Pro Loco (turistkontoret),
Via San Quirico 14,
tel. +39 080 4447738.

VÄGBESKRIVNING
Med bil
A14 Bologna-Taranto, avfart
Bari nord, SS 379 mot Brindisi,
avfarterna Cisternino–Pezze
di Greco eller Cisternino–Torre
Canne.
Med tåg
stationerna Cisternino Scalo
(11 km) eller Fasano (20 km).
Med flyg
flygplatserna Brindisi eller Bari.

AVSTÅND I KM
Lecce 90, Bari 80, Brindisi 50,
Taranto 40.

INTERNET
comunecisternino@libero.it

Det skimrande fortet i Itriadalen

Platsens själ

Ortnamnet

Enligt traditionen är orten uppkallad efter hjälten Sturnoi, vän till Diomedes. Efter det Trojanska krigets slut grundade han denna by som romarna sedan gav namnet Sturninum. Den förstördes troligen år 216 f. Kr., under Hannibals plundringståg i Apulien. Byn återuppstod under 700-talet då en grupp basilianska munkar som flytt från väst fann de gamla ruinerna. De beslöt att bygga ett grekisk-ortodoxt munkkloster på platsen som de döpte till San Nicolò cis-Sturninum, precis där moderkyrkan står i dag.

Vapenskölden

är infattad i ett S:t Andreas-kors i rött och guld med en upprättstående biskopsstav i silver (en symbol för biskopens makt). Intill biskopsstaven finns två röda rosor på en bakgrund av guld.

Historia

Bronsålder: lämningar från byar och hyddor. De första permanenta bosättningarna härleds till upptäckten av metaller och anläggandet av andra civilisationer från andra sidan havet (greker och messapier).

1180: den lilla byn Cisturninum nämns för första gången i en bulla av påven Alexander III, där det bestyrks att den tillhör biskopen av Monopoli.

1330: Cisternino säljs av biskopen till en adelsman från

Monopoli och tillhör i över ett sekel icke-kyrkliga baroner. Baronskapet återgår till biskopen år 1463 genom en upplåtelse av Ferdinand I av Aragonien.

1495: Cisternino erövras av Republiken Venetien som behåller staden ända till 1528 då spanjorerna tar den i besittning. De spanska baronernas vanstyre och de betungande skatter som biskopen påfört folket leder till stort förtret.

1647: upproret i Masaniello i Neapel inspirerar folket att resa sig mot biskops- och baronstyret och man bränner ner residenset, men revolten misslyckas.

1738: i början av det bourbonska styret skakas Cisternino av ny revolutionär oro.

1799: befolkningen tar parti för den Parthenopeiska republiken mot kungen. Nicola Semeraro från Cisternino, ledare för en grupp republikaner, dödas i Francavilla Fontana av bourbonska anhängare.

1820: är det hemliga revolutionära sällskapet carbonari aktiva i området. Efter att ha rivit sönder den bourbonska fanan, hissar Giuseppe Capece från Cisternino

den italienska tricoloren över fordet i Brindisi.

🏰 Särprägel

De stora stenmasker som finns infattade i husens arkitraver betraktar de passerande med ett gäckande leende, man får intrycket av att de vet allt om denna plats som sägs vara grundad av en återvändande från det trojanska kriget. Hela Itriadalen präglas av andlighet och mystik. Här finns gamla bosättningar som vittnar om tidens gång genom seklen, helgon och upplysta har tillbringat långa perioder av botgöring och bön i området. Här finns trullihusen med märkliga symboler på de konformade taken, vars ursprung är ett mysterium. Här finns en speciell atmosfär, en dragningskraft som bland annat har fått den indiska stiftelsen Bhole Baba att öppna ett andligt center i Cisternino. Spåren efter jägare från paleotisk tid, efter messierna, romarna, basilianska munkar, eremiter, kalifer och från de illa omtyckta biskoparna och baronerna har gett upphov till en interreligiös festival (Suoni sacri dal Pianeta), tillägnad multietnisk, andlig musik. Indisk andlig musik, kristna sånger och musik från islamiska sufister lyfter från olivlundarna och förlöjligar nästan de mäktiga familjernas vapensköldar, uthuggna i lokal sten, och påminner oss som i Predikaren att allt är fåfänglighet. Men de dofter som sprids från ugnarna i byns restauranger lockar oss trots allt att gå dit för att njuta med alla våra sinnen.

🏰 Människors minnen

"...den ligger högt belägen (på nästan 400 m ö.h.). Behaglig, i allt från den rena luft man andas och himlens klara, milda färg till den njutning som det ljuva, omkringliggande landskapet skänker: ett landskap fyllt av fruktträd och bördiga vinodlingar. Bara genom att betrakta byn för ett kort ögonblick, kommer den med säkerhet fylla din själ med en ousäglig munterhet och känsla av behag..." (A. De Vitofranceschi, Lecce, 1876).

🏰 Kända personer

Vincenzino Punzi, känd som "U poëte", var en mycket speciell personlighet. En hantverkare och poet som fick inspiration från byns dagliga liv. En hantverkare och poet som fick inspiration från byns dagliga liv, och som hade en förmåga att beskriva känslor med en särskild äkthet. Vincenzino Punzi var en av de få som skrev på Cisterninos lokala dialekt och han var fenomenal på improvisera fram verser. Mot slutet av sitt liv, som varit fyllt av arbete och uppföringar, fann han i poesin och i kärleken till sin by en känsla av meningsfullhet. Han gick bort 1984, 83 år gammal.

🏰 Kuriosa

På en av alla färder med sitt kringresande hov beslöt den tyskromerska kejsaren Fredrik II att

resa längs en inlandsväg, i syfte att undvika den farliga sjövägen. I Cisternino tillbringade han natten tillsammans med en ung flicka från byn. Morgonen därpå besökte kejsaren den plats mitt emot tornet där man var i färd med att bygga en kyrka, och bad stenhuggarnas förman att avbilda hans och den unga flickans ansikten i ett kapital. Det finns inga säkra bevis på att historien är sann, men i ett av kapitälens som stöder kryssvalvet över kyrkans altare ses två avbildade profiler bevarade för eftervärlden, och det räcker som bevis för Cisterninos invånare. Om man tittar noga – kan det verkligen vara en slump? – så påminner ett av ansiktena den byst av Fredrik II som finns bevarad på stadsmuseet i Barletta.

🏰 Hela söderns poesi bland arkader och smala gränder

Byns inre och yttre rum förenas i en suggestiv blandning av hus, smala gränder och gårdsrum, som är ett resultat av praktiska och arkitektoniska lösningar och en känsla av gemenskap och grannskap. Det här är ett klassiskt exempel på "spontan arkitektur" där man inte följt någon förutbestämd planritning, allt är ett resultat av mänskliga relationer och behov som vävts samman bland de vitkalkade husen, de smala gränderna, gårdsrummen och de små yttertrapporna, mellan

Cisternino

Det skimrande fortet i Itriadalen

arkader och blommande balkonger. En blandning av privata och offentliga rum där människor kan träffas och umgås. Under sommareftermiddagarna uppstår en nästan överklig tystnad när byborna kapitulerar för värmen och tar siesta. Då är det skönt att ta en promenad längs de typiska stenlagda gatorna "cianche" i den blandning av solljus och skugga som uppstår i de smala gränderna och arkaderna. Bländande vita husväggar och ljusblå himmel: det här är söderns poesi. Mellan 1800- och 1900-talet började Cisternino växa utanför muren och de enda riktigt intressanta sevärdheterna här är några hus med utsmyckningar i jugendstil på via S. Quirico. Innanför murarna finns det däremot två historiska byggnader som är av stor vikt, nämligen tornet och kyrkan vid torget. Det nyligen restaurerade tornet La torre di Porta Grande är 17 meter högt och restes av normanderna under 1000-talet. Det byggdes om till stor del i slutet av 1300-talet och har modifierats flera gånger under de efterföljande tidsperioderna. Överst på tornet står en staty av en välsignande S:t Nicola. S:t Nicolas kyrka, känd som La Chiesa Madre (moderkyrkan) byggdes under 1100-talet på den tidigare basilianska kyrkan från 700-talet, vars grund finns kvar än i dag. Genom åren har moderkyrkan genomgått vissa förändringar, den nuvarande neoklassiska fasaden gjordes år 1848 och ersatte den tidigare fasaden som troligtvis gick i romansk stil. Inne i kyrkan finns tydliga spår av originalkyrkan. Tvärskeppets kryssvalv och några skulpturer härstammar från 1200-

och 1300-talet. Här finns två magnifika stensulpturer av Stefano da Putignano: tabernaklet som tillägnats "la Madonna del Cardellino" (1517) och en annan

mindre skulptur med putti och Ecce Homo. Under den angränsande lilla kyrkan Chiesetta del Purgatorio (från 1600-talet)

upptäcktes nyligen den ursprungliga kyrkan som daterats till 1100-talet. Palazzo Vescovile (biskopspalatset) som byggdes år 1560 är också värt ett besök. Fasaden är senrenässans och utsmyckad med biskopens och baronens vapensköldar. Palazzo del Governatore (från 1500-talet) har en elegant fasad med tre balkonger och inslag av utsmyckningar i renässansstil. Adelsfamiljerna Pepe och Cencis hus bör också nämnas samt den lilla kyrkan Santa Lucia (från 1600-talet) och Palazzo Amati med sitt torn på via San Quirico. Även barockkyrkan San Cataldo som slutfördes år 1783 med sin vackert dekorerade fasad samt kyrkan Chiesa di San Quirico som restes under 1600- och 1700-talet. Den lilla romanska kyrkan Madonna d'Ibernia som ligger 3 km utanför byn spelar en viktig roll i den lokala befolkningens religionsutövande. Den restes kring 1100-talet, under tiden för bildandet av den lilla byn Cisternino. Kyrkan är byggd på kvarlämningar av ett basilianskt kloster som byggdes nära ett hedniskt tempel tillägnat fertilitetsgudinnan Cybele. Det är den forntida kulten av denna gudinna som ligger till grund för folkets vördnad för "Madonna d'Ibernia", även kallad "äggens madonna", med hänvisning till fortplantning och överflöd.

Cisternino

Nöjen och smaker

LOKALA PRODUKTER

Konsthandverk i trä eller sten, korgar och radband.

LOKALA RÄTTER

Valet är svårt mellan "friselle" (runda, ljusa spisbröd), ostar (framförallt cacio-ricotta), olivolja extravergine, DOC-viner och charkuteriprodukter ("capocollon" är förträfflig). Bland förrätterna

rekommenderas särskilt pastasorten "orecchiette". Den serveras "al sugo con pecorino e formaggio di ricotta" (med tomatås och pecorino- och ricottaost), eller med "cime di rape e acciughe salate" (med broccoliblommar och ansjovis).

UTFLYKTSMÅL

Det omgivande landskapet (man har en fin utsikt från stadsparken) bjuder på en lantlig atmosfär, rik på vinodlingar, olivlundar och fruktträd. Landskapsbilden fulländas av bondgårdarna (de äldsta härstammar från 1400- och 1500-talet) och av trullhusen som är särpräglade hus byggda utan murbruk och har konformade tak klädda med skivor av sten. Vi befinner oss i Itriadalen som finns med på Unescos världsarvslista. Cisternino har det största skogsområdet i provinsen Brindisi. Det består av ca 200 hektar tät buskvegetation och en pinjeskog som är underordnad ett skogsservitut.

EVENEMANG

Fiera di Sant'Antonio Abate, den 17 januari. Vid Pasquarède, påskmåndag på lokal dialekt, bjuder traditionen att man besöker helgedomen Madonna d'Ibbernia.

Pietre che Cantano, en festival tillägnad lounge-musik. Alla söndagar i juli och augusti från kl. 12.00. Tel. +39 080 4441006. www.pietreche.cantano.com. Inbegriper också Il festival Valle d'Itria (festival för blåsorkestrar) och Fiera delle Valle d'Itria.

Suoni sacri dal Pianeta är en interreligiös festival som tillägnas multietnisk och andlig musik. Andliga sånger i trullhusens dal, på alla slags språk och musikgenrer från öster till väster. Indisk andlig musik, hebreiska och rysk-ortodoxa sånger, afrocubansk andlig musik, gospel, danser och rytmer för moder jord. Under juli och augusti månad. I festivalkalendern för sommaren i Cisternino ingår också "Itinerario

cinematografico per le mille culture", med teaterproduktioner, konserter med populärmusik och kvällsföreläsningar i Giardino delle Arti. Information: tel. +39 080 4445238/ 080 4446661.

Alter Festa, konserter i samband med "Ferragosto" (Jungfru Marie Himmelsfärdsdag), omkring den 15 augusti.

Fiera della Bomminella, den 8 september.

MUSEER OCH KONSTGALLERIER

Arkeologisk utställning, via Casello 22. Tel. +39 080 4446438/ 080 4448588.

SPORT- OCH FRITIDSAKTIVITETER

Tennis, ridbana (Circolo Ippico Ars-Longa, tel. +39 080 4446164), promenader.

Inköp

KONSTHANTVERKARE

Gentile Vito Nicola
Piazza Vittorio Emanuele,
Järnsmedsarbeten.

DIVERSE

Atmosfera di Puglia
Corso Umberto I 128,
tel. +39 080 4448457,
Handgjorda keramikarbeten.

Antique Gian Arte
Via Soletti 2,
tel. +39 080 4448556,
Antikviteter och restaurering.

Figulo
Corso Umberto I,
Handgjorda keramikarbeten.

Il Vecchio Forno
Piazza Mazzini,
tel. +39 080 4446744,
Bakelser och lokala specialiteter.

Cooperativa Allevatori Valle d'Itria
(kooperativ sammanslutning av uppfödare)
Via Fasano 126,
tel. +39 080 4448984,
Utsökta ostar (fiordilatte, caciocotta, burrata). Tillverkas på plats i mejeriet av komjölk från djur som föds upp i det fria i området Murgia.

Oleificio Cooperativo
(kooperativ olivoljefabrik)
Via Fasano 126,
tel. +39 080 4448402.

Il Frantolio,
(olivoljeproduktion),
Tesoro 25,
tel. +39 080 444671.

Restauranger

RESTAURANGER OCH TRATTORIER

Hotel Ristorante Falco d'Oro
Pepe Sole 25,
tel. +39 080 4448933.

Da Zia Rosa
Via Tarantini,
trattoria.

Trattoria Del Centro Storico
Via Regina Elena 8,
tel. +39 080 4446821.

Bella Italia
Via Duca D'Aosta 29,
tel. +39 080 4444798,
trattoria.

La Botte
Via Santa Lucia 38,
tel. +39 080 4447850,
trattoria.

Taverna Della Torre
Via San Quincio 3,
tel. +39 080 4449264.

Sant'Anna
Via Martina Franca 90,
tel. +39 080 4447036.

Lo Smeraldo
Pepe Sole 7,
tel. +39 080 4448709.

Il Rugantino
Colucci,
Vico Orologio 4,
tel. +39 080 4448325,
080 4449552.

Marangiulo
länsvägen mot Ostuni, 2 km,
tel. +39 080 4448722.

Cisternino Town House
Palazzo De Vito Franceschi
Via di S. Maria di
Costantinopoli 19,
tel. +39 335 6094647.

Trullo Giardino
Calongo 25,
tel./fax +39 080 4317494.

Masseria Il Portico
(bondgård)
Contrada Lama
Pellegriano 27,
tel. +39 080 4449653.

Trulli Country House
C.da Figazzano 3,
tel. +39 335 6094647,
www.trullicountryhouse.com

ROSTICCERIE
(matvaruaffärer med färdiglagad mat):

Zio Pietro
Via Duca D'Aosta 3,
tel. +39 080 4448300,
"slakteributik", "rosticceria"
och "fornello pronto" (man
väljer sin egen köttbit som
tillagas på plats).

Piazza Nuova
Piazza Pellegriano Rossi 72.

Arrosteria del Vicoletto,
Via Giulio II 16,
tel. +39 080 4448063.

Al Vecchio Fornello
Via Basiliari 18,
tel. +39 080 4446431.

Inkvartering

HOTELL

Lo Smeraldo
Pepe Sole 7,
tel. +39 080 4448709.

Falco d'Oro
Pepe Sole 25,
tel. +39 080 4448933.

Aia del Vento
Via Locorotondo 79,
tel. +39 080 4448388.

Villa Cenci
Carperi 119,
(vägen mot Ceglie
Messapico),
tel. +39 080 4448208.

PARKERING FÖR HUSBILAR

Vid sporthallen på Piazza Navigatori. (Matvaruaffärer med färdiglagad mat).